

diuinis emanatio per modū rationis, seu intellectus sed hac non est alia a productione naturali. Deo nā que non aptatur produc̄tio cuiuscunq; natura, sed natura dignioris, quē est rōnalis, & intellectualis natura: nec dicitur ibi generatio sīm quēcunq; modū, sed sīm quod intelligentia a mente procedit, quē est prima productio natura rōnalis. Propter quod affectus Aug. generationem filii per productionem intellegit, a mente intelligi, & productionem spirituali facti per productionem amoris ab utroque, scilicet a mente, & intelligentia, accipi. Hęc Alexander.

Thomas. ¶ Porrò Thomas in Scripto primi nona distinctione: In diuinis, inquit, propter essentia simplicitatem, nō pōr̄ est distinc̄tio sīm aliquid absolutum, sed sīm relationē tñm, & tñm sīm relationē originis, ut in

Rōnes tri-nitatis, si situerit personam, si significet in comuni, sed oportet vt significet aliquid propriū, & determinatum. Habet enim se respectu pñsonalē loco constitutū differentia, quā oportet propriā esse. Rursus, quia per

Tria in re-lationibus per sonam personarū considerāda. sīm importat in his duobus, videlicet, [Qui ab aliо,] & [a quo aliо.] Hoc autem quod dico, [a quo aliо.] spectat ad dignitatem, sed est commune. Hinc ad hoc, pōr̄ personam constituit, oportet vt determinetur per speciale modū originis. In diuinis vero non

Duplex tā tm origi-nis modus in diuinis. potest esse nisi duplex originis modus, sīm quod omnia agens diuiditur in agens a natura, & in agēs a voluntate; que actiones in creaturis inueniuntur, reducuntur tanquam in caūam, & exemplar in duas processiones in diuinis; quarū vna est per modū natura, & vo catur generatio: alia per modū voluntatis, & vo catur spiratio. Oportet ergo prætactas, origines sic specificare, a quo aliо per generationem, & a quo aliо per spirationē: quā duo non habent repugnanciam, qm idem potest esse principiū plurimorum, modis diversis. Idcirco ex hoc non conti- tuuntur duae personae sed vna tantum. Nihil enim habet virtutem distinguendis nisi quod alio quam habet rationem oppositionis. Sic ergo habemus vna per-sonā, a qua est aliquis per generationem, & aliquis per spirationē, puta persona patris. Accipiendo autē id, Qui est ab aliо per generationē, habemus per sonam filii. Accipiendo, quoq; id, vt potest, qui est ab aliо per spirationē, habemus personam spiritus sancti. Et ita habemus tres personas in diuinis. Hęc au- tē duo vna per longius conuenire non possunt, quoniam una res habet tñm vñm modū, quo ex aliо oritur. Nō enim idem in specie est esse a natura, & ab arte, nec per putrefactionē, & seminationem. Cumq; relationes sita in Deo, sīm numerum multiplicari non va-leant, sic & remaneat vnitas in specie, eo qd non sit in diuinis diuisio materialis, oportet qd ibi sint tres tantum personae. Hęc Thomas in Scripto. ¶ Insuper in prima parte Summae sūz questione 27. ait: Pro-cessiones in diuinis accipi nequeunt, nisi sīm actiones in agēte manentes. Huiusmodi autē actiones in natura intellectuali, & diuinis nō sunt nisi duae, vide licet intelligere, & velle. Idcirco nulla pōt̄ esse processio in diuinis, nisi verbū, atq; amoris. Potentia ve-ro pōprie est principiū agendi in aliud, & ad extra. Hęc in Sūma. ¶ Deniq; in Summa cōtra gentiles lib. 4. differunt: Pr̄ter patrē, filiū, & spiritū, non est in diuinā natura ponere quartā personā. Personā enim diuinā cū in essentia coueniat, distinguiri non queat

nisi per relations originis: quas oportet accipere non sīm processionem in exteriora tendentem: sic namq; procedens non effet coessentialis suo principiō, sed oportet, qd processio cōsistat interioris. Et talis processio solum inuenitur in actione intellectus & voluntatis. Neq; possibile est, qd in Deo sit plus, qd vna sīm intellectū processio, eo qd intelligere Dei sit vnum simplex, immutabile, ac perfectū: quia se intelligendo, intelligit oīa alia. Similiter processionem amoris oportet esse unam dūntaxat, quia & velle Dei est simplex, & unū. f. n. amādo amat cōe omnia. Pr̄terea modus quantum ad processionē, non potest confidere nisi triplex, vt scilicet sit, aut omnino non procedens, quod patris efficiat a non procedente procedens, qd copitit spirituſetō. Idcirco nō possunt poni nisi tres plōne in Deo. Hęc Thom.

Richard. ¶ Quibus concordans Richardus in Scripto pri- mī distinctione 2. In diuinis, ait, non sunt nisi tres personae, quod testatur facratisima fides Chriſtiana, cui fallū subfē non ualeat. Hoc etiam declarat ratione, cū essentia sit de ratione personarū: quia persona comprehendit essentiam, & relationem per sonā constitutinam, oportet vt actus personalis in actibus, (vt sic loquar) essentialibus radicentur. Cumq; actio personalis sit actio ad aliquid intra, oportet, qd radicetur in actu essentiali intra manen-tiales actus in Deo esse non possunt nisi duo, vi delicti intelligere, & velle in diuinis: persona non producit personam, nisi per modū intelligendi, puta iutus dicendi, & per modū volendi pirandō. Vnus quoque actus essentialis nō non potest esse ratio, nisi vnius actus personalis in diuinis: qm to- ra virtus unius actus essentialis, in uno actu perso-nali immutabiliter simul exprimis, propter summā actus personalis perfectionem. Hinc in Deo nō est nisi unus actus dicendi, & unus actus spirandi: qm & vterq; aquat totā virtutē potentia cuius est actus. Vnus autē modus dicendi nō terminat nisi ad vnum verbū, & vnu actus spirandi nisi ad unum spiritu-factum. Ideo in diuinis non sunt nisi due personae productae, & vna tñm producens. Hęc Richardus.

Rōnes Pa-tri. ¶ His consonant scripta Peri dicentis: Fides po-nit trinitatē personarum, nō plures nec pauciores. Quod accipit ex diuinis iucunditatē, & dilectionis perfectione, & ex modorum emanandi distinctione, atq; ex uestigij, quod in omnibus creaturis est, trinitate. Vnde in libro 83. quætionum aferit Au-gustinus: Caūam creature oportet trinam esse, vt potest, qua sit, qua hęc sit, & qua fibigmica sit. causa, autem creature est Deus, ergo est trinus. Hęc Petrus.

Aegidius. ¶ Porro Aegidius circa hęc recitat quarundam positionem, quam dicit petere, quod recitat probandum. Etq; positiō illa, quam improbat, sānc̄ti Thoma. Et tamen, quod Aegidius in sua ponit repon-sione, qua positionem illam putat se emendare, est idem, quod in prehabita sancti doctoris determinatione contentum est. Ideo non videtur nisi inuti-lis verborum multiplicatio, quod in hac parte inducit Aegidius.

Aegidius. ¶ At vero Antifod. in prima parte Summe suū: Videndum est, inq; quare oportet res sīm esse per sonas in deitate. Probatum est supradic̄tum, qd vna sola per sona est, que non est ab aliō: sed omnis alia persona est ab illa, & omnis creata essentia. Cum autem plures personae procedunt ab una, da necessitate exigunt, quod aliqua procedat immediatē: nec possunt ab ea plures personae immediatē procedere, quia

Rōnes Ri-chardi de trinitate.

Rōnes Pa-tri.

Causa crea-turæ trinitatis.

Carpitū. Aegidius.

Trinitatis rō, inxta Anctis.

Plures per sona non procedunt a Deo inmediate.